

Mož - beseda.

Meseec „listopad“ bi bil tisto leto bolje zaslužil ime „snegopad.“ Kdaj je vže listje trohnelo pod belo snežno odejo! A sneg se je prekucaval po zraku in po zemlji, kakor bi bil ves svet njegov. Pod nebom so letali sneženi kosmi, kakor bi se berači trgali, po zemlji pa je ležalo snegá, kakor bi hotel za vselej obležati.

In vender ni tako dolgočasno v takem času, kakor bi si utegnil kdo misliti. Da je le peč gorka in kaj na mizo postaviti. Pri Repnikovih je bilo vže takó.

Krušnica stoji pri peči in na krušnici stoji lončena skleda, iz katere se kadi vroč sok. Okrog skleda pa leže debeli olupljeni krompirji, iz katerih se tudi še

kadí. Na klopí ob peči sedé štirje otroci, vsak za glavo večji, da se vidijo kakor piščali pri orgljah. Na jednem konci mize sedi oče, na drugem mati. Nasproti otrokom pa sedi otročiček, zavít v cunjé in materin kožuh. Vsi lové z lesenimi žlicami

po redkem soku prožne „štrukeljčke“ in krompir pri-grizujejo. Le otročiček razbija z žlico po mizi in kadar se zeló požene, takrat udari tudi po robu lončene skleda.

Kosili so precej zgo-daj. Ni se še do cela zda-nilo. Očetu se je mudilo v gozd.

— Kaj pa, ko bi ti danes domá ostal? oglasi se skrbna mati.

— Ni mogoče, odgovori resno oče.

— I pa vender-le! Taka zima je in sneg še vedno naletava.

— Da le pridem v gozd. Tam je bolje.

— Kaj pa, če te zamède?

— Saj je kolovozna pot in do jedenajste ure sem tako doma.

— Saj res! Tista volitev je danes. Kaj bodo rekli, ako te ne bode? Le raje ostani doma.

— Ne skrbi, žena ljuba! dal sem besedo in mož-beseda sem bil še vselej.

— No, ti vže veš! reče še žena in utihne. Repnik po končanej molitvi vstane, dene torbo preko rame in sekiro na ramo, pokropi se z blagoslovljeno vodo in reče:

— Otroci, le pridni bodite, danes vam prinesem obljubljenega kosa. Bog vas obvaruj!

In otide. Žena pa je še precej časa gledala za otišlim možem.

Sneg je padal na pridnega drvarja in se nabiral na široke okraje njegovega klobuka. Večkrat potegne roko po žilavih licih, da si obriše nadležne snežene goste. Pot pa je vedno menj zgažena.

Komaj pride na drvišče, vže opazi, kako se ujeti kos premetava v žimastej zanjki. Rahlo ga prime in dene v malo tičnico.

— Nù, za otroke imam vže veselje. Zdaj pa še za mater! govori sam sebi in kmalu mu začne peti sekira, da je odmevalo daleč po gozdu.

Kaki dve uri vže vihti sekiro. K višku se ozrè in na solnce bi bil rad pogledal. A ni ga videl. Le snežinke so se mu zaletale v obraz. V tistem trenutku pa podsekana bukev strašno zaječí, zaječí pa tudi Repnik na tleh. Ravno ga je osmuknila leteča bukev po glavi, da mu je zatemelo pred očmi in padel je na tla. Krvave sledi so se poznale v belem snegu in počasi se postavi drvar zopet na nogi. Pogleda okolo sebe, kakor bi hotel poiskati postelje. S težavo dene torbo preko rame, tičnico pod pazduho in sekiro na ramo.

Na poti je proti domu.

Ali huda je ta pot. Gazi nič, a glava tako težka. Kakor megla vleče se počasi naprej in po večkrat postoji. Onemore tudi tako, da mora sesti v sneg. Pač bi rad počival, ali jedenajsta ura mu šumi vedno po glavi. S trudom vleče svoji nogi za seboj in robec drži na sčencih.

Kako se razveseli, ugledavši hiše! Z novo močjo pospeši korake. A pot se mu tako malo odseda. Moči mu pojemajo. Kar začuje uro biti. Poslušaj. Pólu je bila: ali pólujedenajstih ali póludvanajstih — vender ne vé.

Vže je blizu vasi. Kar zagleda ženo, ki mu hiti naproti. Veselja in truda omagan zgruzi se na zemljo.

— Jože, kaj ti je? popraša ga žena, predno še stopi k njemu.

— Vzdigni me, zastoče mož. Bukev me je zadela ob glavo in zato tako težko stopam. Koliko je ura?

— Póludvanajstih.

— Še bo mogoče. Pojdi hitro do Bregarja, da napreže.

— Oh, saj je vse jedno, Jože! Nikakor ne hodi k volitvi! Saj vidiš, da nisi za nobeno rabo.

— Le ubogaj me in stopi hitro naprej, da ne zamudim. Dano besedo moram držati.

Ko pride do Bregarja, obsujeta ga vže dva znanca iz trga. Kar na svoj voz ga posadita in sanj so zdrčale proti trgu.

Polno je občinstva na volišči. Repnik se pripelje. Od daleč vže hité mahati z rokami in klicati:

— Brž, brž, za jeden glas se gre!

Ko stopi Repnik iz sanij, udari ura na zvoniku dvanajst. Hitro stopi Repnik — ali bolje: nesli so ga v volilno sobo. Vrata se odpró — gospod komisar pa zakliče: „Ura je dvanajst — volitev je končana.“

— Ni še, še bije, gospod komisar! odreže se Repnik in pomoli listek.

Vsi osupnejo, mrmranje in godrnanje nastane in Bog si ga védi, kako bi se bilo izteklo, da gospod komisar ni rekel: — Res je!

Repnik je oddal svoj listek. Zmagala je národna stranka nasprotno z jednim glasom večine.

Hud krik je nastal na nasprotnjej strani, na národnej strani pa veliko veselje.

Repnik se je jokalo veselja, da-si ga je rana hudo bolela. Dvignili so ga odlični možje in nesli v gostilnico. Ondù mu je zdravnik rano obvezal in v lepej kočiji so ga pripeljali na dom. In kako tudi nè? Tako imeniten je bil njegov glas, da je odločil zmago, da-si tako težaven. Dober teden je moral Repnik ležati za pečjo, da mu je rana ozdravela, a vesela zavést, da je njegov glas pripomogel do večine in da je držal častno besedo, podpirala ga je v bolezni. Iz trga pa je dobil toliko dobrih jestvin in drugih daril, da je mati veselja jokala, otroci pa veselja poskakovali. Spoštovali pa so ga od tistega časa ljudje še trikrat toliko, kolikor poprej.

Ko so pa pri Repnikovih sveti večer pred novim letom praznovali, tedaj je prinesel občinski sluga očetu še veselejšo novico, da je z novim letom postal gozdar tržke okolice.

Kaj nam pač prinese „mož-beseda“ za novo leto!

B.

Veseli izlet.

jémnasta, kako so bili veseli óni dnevi, ko sem se igral s továriši na zelenej grivi*) pred našo belo cerkvico. Kolikokrat sem celó pozabil, da je treba domóv in še le očetov ali materin glas me je opomnil tega. Dà, dà, prijetno je bilo takrat, prijetno! —

In je li potem čudno, da sem se po večkrat jezil na óne deževne jesenske dneve, kateri so kar nenadoma nam prepovedali naše otročje zabave pri belej cerkvi? Da ste bili vi z rano, tudi vi se bi bili jezili na ono émerikavo vreme. V dobro voljo me je pripravil jedva óni beli sneženi strije, ki je kar čez noč pobelil zeleno grivo pred cerkvico in pokrila jesensko blato, katerega je bilo povsod preveč. In ko se je snegu pridružil še továriš mraz, o jejmína! da ste videli, kako smo mi otroci hitro privlekli izpod kolnice vsak svoje saní, popravili jih nekoliko, osnažili pajčevine, in potem hajdi v bližnji klanec, kder smo se prav po svojej volji posmúcali po zamrzlem snegu. Res, da je ta in óni izmed nas odletel v mrzli sneg, ali se pa izgubil na potu — letélo je vendar kakor za stavo — ali kaj to, bilo je dosti smehú in krika in ne bodem legal, če rečem, da smo takrat pozabili celó na priljubljeno nam zeleno grivo pri našej cerkvi. Kdo bi pač mislil na vse! Ali glej! tudi zima je vesela, posebno za take poniglavce, kakeršen sem bil jaz. Nù, posebno vesel sem bil vsako zimo jednega dne — da o sv. Nikolaji, o Božiču in o tepežnem dnevu ne govorim — in to je bil óni dan, ko smo obiskali našo dobro staro teto v Ramanovcih. Navadno je bilo to na praznik sv. treh kraljev popóldne — to je takrat, ko je bilo največ snegá. Stari Andrej — naš voznik — zapregel je tedaj svoja dva šarca, roditelja in mi otroci, kolikor nas je Bog dal, potisnili smo se v male saní, stari Andrej je počil z bičem, tlésnil z jezikom, otroci smo veselo vzdiknili, zvončki so zázvenketali, konja sta stopila v dir in šlo je kakor na železnici po gladkem snegu.

*) Griva je to, kar trata. — Trata ni slovenska beseda. „Ured.“